

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

3 juli 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toekomst van de opleidingen tot verpleegkundige en de initiatieven terzake van federaal minister van Volksgezondheid en Pensioenen Marcel Colla

Interpellatie van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van de aanwendingsplannen voor onderwijsvoorrang in de basisscholen voor het volgend schooljaar en de doeltreffendheid van het non-discriminatiebeleid

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 3 juli 1997

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Ludo Sannen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.08 uur.*

Interpellatie van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toekomst van de opleidingen tot verpleegkundige en de initiatieven terzake van federaal minister van Volksgezondheid en Pensioenen Marcel Colla

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanleenhove tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toekomst van de opleidingen tot verpleegkundige en de initiatieven terzake van federaal minister van Volksgezondheid en Pensioenen Colla.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik wil u bedanken om mij op de voorzittersstoel te vervangen.

Ten gevolge van het hogeschooldecreet bestaan er twee soorten opleidingen voor verpleegkundigen. Er is een opleiding in het HOBU van één cyclus, leidend tot de graad van gegradueerde verpleger, en een opleiding binnen de vierde graad secundair beroepsonderwijs, leidend tot de zogenaamde A2-diploma's.

Beide opleidingen beogen eigenlijk hetzelfde einddoel : een verpleegkundige afleveren die voldoet aan de vereisten van de Europese richtlijnen terzake. Ze zijn dan ook gebaseerd op hetzelfde beroepsprofiel, wat nog niet wil zeggen dat ze ook op hetzelfde terrein worden ingezet. De regelgeving bepaalt bijvoorbeeld dat de verpleegkundige

die opgeleid werd binnen de vierde graad BSO, niet kan functioneren op hoogtechnologische diensten.

Beide opleidingen volgen ook een eigen leerweg. De hogeschoolopleiding is wetenschappelijker, theoretischer en technischer. De opleiding binnen het secundair onderwijs is handelingsgerichter en inductiever, uiteraard zonder dat het theoretische aspect wordt verwaarloosd. Anders zou er immers niet zijn voldaan aan de Europese richtlijn.

In de ziekenhuiswereld schijnt er de laatste tijd een sterke tendens te bestaan tot een wervingsstop voor A2-verpleegkundigen. Deze verpleegkundigen worden tegenwoordig ook heel vaak uit gespecialiseerde ziekenhuisdiensten geweerd of gemuteerd. Bovendien zouden zij bij afvloeiingen en ontslagen door herstructurering of fusie van ziekenhuizen telkens de eerste slachtoffers zijn.

Nochtans blijkt er op de werkvloer geen enkel onderscheid te bestaan tussen verpleegkundigen met een A1- en die met een A2-diploma. Tot voor kort werden beide categorieën ook in gelijke mate tot diverse specialisaties toegelaten. De nieuwe wending blijkt een gevolg te zijn van het feit dat normeringen, opgesteld door het ministerie van Volksgezondheid, alleen rekening houden met een verplicht aantal A1-verpleegkundigen met beroepstitel. Uit vrees dat ze geen erkenning meer zullen krijgen voor hun diensten, nemen ziekenhuisdirecties hun voorzorgen en werven dus geen A2-verpleegkundigen meer aan.

Op 11 juni jongstleden overhandigde federaal minister Colla tijdens een informatiesessie alle beroeps- en vakorganisaties binnen de gezondheidssectoren een werkdocument, dat werd opgesteld ter voorbereiding van een rondetafelconferentie over verpleegkunde op 22 en 23 oktober. In dat document wordt onder meer gepeild naar de visie van de betrokkenen op de toegang tot het

Vanleenhove

beroep van verpleegkundige en de opleiding daartoe.

Minister Colla verwijst ook naar de Europese richtlijnen over de verantwoordelijk algemeen verpleegkundige, evenals naar een internationale tendens die erin zou bestaan voor de verpleegkundigen, ik citeer, het hoogst mogelijke onderwijsniveau te eisen. Einde citaat. Daarnaast vermeldt de minister dat de Nationale Raad voor Verpleegkunde in zijn Witboek voor de Verpleegkunde uit 1992 pleitte voor één titel van verpleegkundige, die in het hoger onderwijs te organiseren is.

De nota van minister Colla suggereert dat dit mogelijk zou worden door twee maatregelen : de sector via enveloppefinanciering subsidiëren, en de taken van de verpleegkundigen sterk uitzuiveren. Dit houdt uiteraard in dat ook in de acute sector lagere geschoolde personeelsleden, met name verzorgenden en logistiek assistenten, worden ingeschakeld om te assisteren.

Tot de werkvloer richt minister Colla in zijn werkdocument de volgende vragen, die niet enkel zijn eigen bevoegdheden aangaan. Eén : wat is uw mening over het organiseren van één opleiding tot verpleegkundige, en dit in het hoger onderwijs ? In welke noodzakelijke overgangperiode wordt er voorzien ? Op welke manier worden de evidente rechten behouden van de totaliteit van het tewerkgestelde verpleegkundige personeel en de personen in opleiding ? Twee : aan welke verpleegkundige specialisaties heeft de gezondheidszorg nood ? Hoeveel specialisaties behoren tot de basisvorming, en dewelke ? Wat staat er in de toekomst te gebeuren met de bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsvervolmakingen ? Drie : moet aanvullend overleg tussen het beroepsveld en het onderwijsmidden worden gestructureerd ?

De organisatie van het onderwijs is een regionale materie. Minister Colla formuleert een aantal misschien wel richtinggevende uitspraken, of toch op zijn minst suggererende en stimulerende vragen. Daarom had ik graag van de onderwijsminister een antwoord op een viertal vragen.

Mijnheer de minister, bent u ten eerste op de hoogte van de hierboven geschetste bedreiging voor huidige en toekomstige verpleegkundigen met een A2-diploma ?

Ten tweede, welke conclusies trekt u daaruit ? Vormt die bedreiging een reden tot rationalisering

in de diverse opleidingsvormen tot verpleegkundige ?

Ten derde, kent u de plannen terzake van uw federale ambtgenoot, meer bepaald die omtrent de toegangsvoorwaarden tot het beroep van verpleegkundige ? Werd u ook reeds door de federale minister geconsulteerd over de mogelijke gevolgen van die plannen voor de organisatie van opleidingen tot verpleegkundige ? Een contact lijkt me noodzakelijk, als we niet opnieuw in het kinesitherapieverhaal willen terechtkomen.

Ten vierde, acht u het nog nodig dat, gezien de evolutie in de ziekenhuiswereld, in de toekomst nog twee soorten opleidingen tot verpleegkundige worden georganiseerd ? Of kunt u instemmen met de hierboven geciteerde aanbeveling van de Nationale Raad voor Verpleegkunde, die pleitte voor één titel van verpleegkundige, georganiseerd in het hoger onderwijs ?

Ik wil er in dit verband aan herinneren dat de opleiding tot verpleegkundige in de vierde graad van het secundair beroepsonderwijs nog maar bestaat sinds 1 september 1996. Op basis van het beroepsprofiel werd die opleiding grondig geherprofileerd en werden er totaal nieuwe leerplannen voor uitgeschreven. De eerste afgestudeerden van deze nieuwe opleiding zullen op 30 juni 1999 op de arbeidsmarkt verschijnen.

Ook in Nederland bestaan, precies zoals in Vlaanderen, twee opleidingen tot verpleegkundige : één op het niveau van het middelbaar beroepsonderwijs en één op het niveau van het hoger beroepsonderwijs.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats wil ik zeggen dat de bevoegdheden in de Grondwet zijn vastgelegd, en dus ook conform de Grondwet moeten worden uitgeoefend. Telkens als ik de indruk heb dat federale collega's op mijn terrein komen, zal ik niet aarzelen om onverwijld toelating te vragen om naar het terzake bevoegde rechtscollege - de Raad van State of het Arbitragehof - te stappen. Ik heb dit in het verleden altijd gedaan, en zal dit in de toekomst ook blijven doen.

Het onderwijs in de beroepsgerichte opleidingen, zoals verpleegkunde, heeft de duidelijke opdracht in te spelen op de behoeften van het beroepsveld. U hebt verwezen naar de recente hervorming van

Van den Bossche

de verpleegkundigenopleiding in de vierde graad van het secundair onderwijs. Deze hervorming is tot stand gekomen in nauw overleg met de beroepssector. Dit geldt dan met name voor het curriculum.

Tot nu toe konden de zogenaamde gebrevetteerden zonder problemen terecht in ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, de thuiszorg, de bejaardenzorg en andere sectoren van de verpleegkunde. Er is dus geen enkel probleem. De werkloosheid bij de afgestudeerden is vandaag zo goed als onbestaande. Het VLOR-advies van december 1996 betreffende het beroepsprofiel van de verpleegkundigen spreekt zelfs letterlijk over een dreigend reëel tekort aan dit soort van verpleegkundigen. Daarom ook organiseert de VDAB momenteel cursussen die voorbereiden op de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor diezelfde vierde graad. Mijnheer Vanleenhove, de inhoudelijke invoering van de vierde graad is inderdaad grondig bijgestuurd en herijkt op basis van de mogelijkheden van de verschillende afzetgebieden. De opleiding is tegelijk ook afgestemd op de desbetreffende Europese richtlijnen.

De recente ontwikkeling in de ziekenhuizen is blijkbaar geen gevolg van de evolutie in de beroepssector zelf, maar is veeleer een neveneffect van de nieuwe reglementering. Deze reglementering maakt voor inzetbaarheid en promotiemogelijkheden een onderscheid tussen de verschillende diploma's. Indien die ontwikkelingen er echt toe zouden leiden dat in sommige sectoren afgestudeerden van een bepaald niveau niet meer terecht kunnen, dan zal ik uiteraard de nodige conclusies moeten trekken. Naar aanleiding van de geruchten heb ik mijn inspectie de opdracht gegeven om dit te onderzoeken. Het zou me verbazen indien de conclusie van dit onderzoek zou zijn dat de huidige vierde graad op korte termijn volledig moet worden afgeschaft. In het ergste geval zal er een inhoudelijke bijsturing moeten gebeuren, waarbij bijvoorbeeld de opleiding minder op de ziekenhuissector en meer op andere sectoren wordt gericht. Ik herhaal echter dat een dergelijke aanpassing er enkel zal komen als de noodzaak daartoe expliciet blijkt.

Tot nu toe is er geen gestructureerd overleg geweest tussen minister Colla en mezelf. Onlangs hadden onze kabinetten wel een informeel contact over de fameuze rondetafelconferentie. Het ontwikkelen van een globale beleidsvisie in samenspraak met het beroepsveld, lijkt me een positief

initiatief. Het kan ongetwijfeld de duidelijkheid voor het onderwijs bevorderen.

Het spreekt echter voor zich dat ingrijpende hervormingen die het onderwijs rechtstreeks aanbelangen, niet kunnen worden uitgevoerd zonder een formeel overleg tussen volksgezondheid en onderwijs. De vragen van minister Colla beschouw ik dan ook als loutere werkhypothesen. Een aantal ervan vallen duidelijk onder mijn bevoegdheid. Ik zal dan ook niet nalaten om bij de desbetreffende gesprekken veelvuldig te interveniëren.

In dit verband denk ik vooral aan vier topics : de beperking van de verpleegkundigenopleidingen in het hoger onderwijs, de gelijkwaardigheid, de noodzakelijke specialisaties en het gestructureerd overleg.

Het eerste topic is de beperking van de verpleegkundigenopleidingen in het hoger onderwijs. Ik zal de vierde graad secundair onderwijs alleen maar herinrichten als de feiten uitwijzen dat dit effectief nodig is. Ik ben ook niet van plan om het niveau van de opleiding van de hogescholen naar beneden te halen door de toegang te vergemakkelijken of door vrijstelling te verlenen voor afgestudeerden op secundair niveau.

Het tweede topic is de gelijkwaardigheid. Ik verneem - via radio trottoir - dat de vraag wordt gesteld om de huidige gebrevetteerden met beroepservaring gelijk te stellen met de gegradueerden. Dit is een verkeerde voorstelling van het probleem. Het gaat hier om een probleem met de beroepsuitoefening. Minister Colla en de federale overheid zijn vrij om die mensen bepaalde mogelijkheden te bieden. Er kan echter geen sprake zijn van een gelijkstelling van diploma's.

Ten derde heeft het probleem van de noodzakelijke specialisaties natuurlijk wel een directe invloed op het onderwijs. Het is logisch dat we bij het organiseren van studieopties en voortgezette opleidingen rekening moeten houden met de noden van de sector zelf. Maar de beroepssector moet weten dat hij niet zonder meer alles van het onderwijs kan en mag eisen. Wie wat zin voor realiteit aan de dag legt, ziet trouwens in dat een wildgroei van opleidingen niet alleen voor het onderwijs maar ook voor de volksgezondheid niet gezond is. Onze huidige maatschappij is het best gediend met korte en brede basisopleidingen waarna kan worden ingespeeld op de nood aan bijkomende specialisaties.

Ik wil de federale overheid overigens waarschuwen voor U-bochten. Een aantal jaren geleden werd de

Van den Bossche

medische bevoegdheid van de vroedvrouwen uitgebreid. Daardoor mochten deze een aantal medische handelingen stellen die voordien niet toegelaten waren. De medische faculteiten van de drie grote universiteiten vonden dit gevaarlijk : na een opleiding van 2 jaar algemene verpleegkunde en 1 jaar vroedkunde waren die mensen technisch niet bekwaam genoeg om die medische handelingen uit te voeren. Wanneer deze handelingen niet juist worden uitgevoerd, is de vrouw na 10 à 15 jaar het slachtoffer. De universiteiten vroegen dus om een driejarige opleiding vroedkunde. Dit heeft natuurlijk ook een negatief gevolg : de betrokkenen kunnen nog uitsluitend worden ingezet in de vroedkunde. Nu meent de federale overheid dat drie jaar wat veel is en dat een kortere periode ook zou kunnen. We moeten toch proberen logisch te blijven.

Het vierde punt betreft het structureel overleg. Het overleg tussen het beroepsveld en het onderwijs gebeurt in de schoot van de Vlaamse Onderwijsraad. Ik ben bereid in te spelen op andere initiatieven, voorzover de onderwijssector zijn inbreng heeft in de ontwikkeling daarvan. Op het beleidsniveau vind ik het evident dat dergelijke ingrijpende veranderingen gepaard gaan met overleg tussen beleidsverantwoordelijken van de twee sectoren.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik vind het zeer belangrijk dat gesprekken daarover op gang komen. De minister zegt terecht dat er tot nu toe een maximale tewerkstelling was van A2-verpleegkundigen. Dit schijnt de laatste tijd echter niet meer het geval te zijn. Degenen die tewerkgesteld waren, worden opzij geduwd en kunnen de functie die ze tot dan hebben bekleed, niet meer uitoefenen.

Voor het beroepsveld is het trouwens belangrijk te weten welke evoluties plaatsvinden. Dit moet een onderwerp zijn van de gesprekken tussen de twee ministers. We kennen de geschiedenis van de opleiding van de kinesitherapeuten : een koninklijk besluit waarvan Vlaanderen niet op de hoogte was, kwam plotseling uit de lucht vallen. Ik zou het betreuren dat we door een gebrek aan communicatie worden geconfronteerd met verstreckende gevolgen voor de opleidingen van verpleegkundigen. Ik vertrouw er dan ook op dat de gesprekken op een vruchtbare manier kunnen worden voortge-

zet, en dat in de eerste plaats de sector daarmee gebaat zal zijn.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Als het voor de minister een troost kan zijn : ook onze fractie kan de federale logica niet altijd volgen.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou uw aandacht willen vragen voor twee mogelijke ontwikkelingen.

Eenzijds vinden er initiatieven plaats op het vlak van erkenning, die een impact zullen hebben op de inzetbaarheid. De erkenningen, en niet de waarde van de diploma's, zullen de markt sturen.

Een tweede ontwikkeling zou een invloed kunnen hebben op de afgestudeerden. Wat de heer Vanleenhove zojuist heeft gezegd, zou hierdoor wel eens kunnen worden weerlegd. Tot op heden vonden alle afgestudeerden vrij gemakkelijk werk, maar nu zijn er misschien al te veel. Wanneer we rekening houden met de activeringsmogelijkheden van de werkloosheid, dan spreekt men nogal eens over de zorgsector. Indien morgen meer aandacht wordt besteed aan de zorgsector door bijvoorbeeld in te spelen op de nood aan tewerkstelling, dan zullen er een aantal activiteiten op gang komen die een vraagsector kunnen creëren. Er ontstaat dan een bijkomende sector die gedeeltelijk op dezelfde mensen een beroep zal doen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : We kunnen waarschijnlijk een toenemend belang en dus een toenemende vraag van de zorgsector verwachten. Men moet er dan wel rekening mee houden dat het curriculum, dat nu vooral is gericht op ziekenhuisverpleging, consequent moet worden geheroriënteerd.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Momenteel is het zo dat A2-verpleegkundigen uit de ziekenhuizen worden geweerd, terwijl verzorgers en logistieke assistenten worden aangetrokken. De laatsten zijn immers goedkoper. Bovendien passen de A2-verpleegkundigen niet volledig in het door minister

Vanleenhove

Colla vooropgestelde schema. Zolang de opleiding bestaat - en ik zie geen reden om die af te schaffen - moeten we ervoor zorgen dat er werk is voor die mensen.

Minister Luc Van den Bossche : In de huidige evolutie bestaat het gevaar dat ziekenhuizen voor sommige handelingen zeer snel een beroep zullen doen op minder dure mensen inzake kwalificatie of zelfs op niet-gekwalificeerde mensen. Het gaat om handelingen die op zichzelf niet medisch te noemen zijn, maar die in die omgeving op zijn minst een bijzondere kundigheid veronderstellen. Dit is op het vlak van de kwaliteit een gevaarlijk verhaal.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Interpellatie van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van de aanwendingsplannen voor onderwijsvoorrang in de basisscholen voor het volgend schooljaar en de doeltreffendheid van het non-discriminatiebeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Maes tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de beoordeling van de aanwendingsplannen voor onderwijsvoorrang in de basisscholen voor het volgend schooljaar en de doeltreffendheid van het non-discriminatiebeleid.

Mevrouw Maes, ik heb daarnet in mijn interpellatie het voorbeeld gegeven van beknoptheid. Ik ben ervan overtuigd dat iemand die zo beslagen is als u in het parlementaire werk mij absoluut zal willen kloppen en het nog beknopter zal houden. Ik ontneem u natuurlijk het woord niet.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, u ontnemt mij niet het woord, maar wel de moed.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is weer zover. Op het einde van het school-

jaar duikt bij het onderwijzend personeel de grote ongerustheid weer op over hoeveel uren men volgend jaar zal hebben, over hoeveel ambten men zal kunnen invullen en over hoeveel leerlingen men zal hebben. Die zorgen houden op dit ogenblik veel mensen bezig. Ik denk daarbij niet aan de studenten die nog zitten te zwoegen op hun laatste examens.

De heer Chris Vandenbroeke : Die maken zich zorgen over de toelatingsproef.

Minister Luc Van den Bossche : Sinds deze middag is het eerste gedeelte afgewerkt.

Mevrouw Nelly Maes : De scholen hebben enige weken geleden een brief gekregen, die hen al dan niet onderwijsvoorrangsuren toekent. Dat zorgt ook dit jaar voor heel wat ontgoocheling.

Vorig jaar heeft de heer Van Dijk hieromtrent vragen gesteld aan de minister, ik doe het dit jaar.

De heer Kris Van Dijk : Volgend jaar is het de beurt aan de heer Vandenbroeke.

Mevrouw Nelly Maes : Tenzij de minister de daad bij het woord voegt en ervoor zorgt dat de uren in ruimere mate beschikbaar zijn.

Minister Luc Van den Bossche : Ik wil de heer Vandenbroeke ook een kans geven.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik verzoek u geen rekening te houden met al deze onderbrekingen bij het toekennen van mijn tijd en bij het beoordelen van de lengte van deze interpellatie.

De verontwaardiging is vooral groot in die scholen waar men in het verleden deze onderwijsvoorrangsuren, die ik vanaf nu OVB-uren zal noemen, kreeg en een groot aantal doelgroepopleerlingen telde.

Ik geef als een voorbeeld een school in Sint-Niklaas met 22 percent doelgroepopleerlingen. In een stadje zoals Sint-Niklaas is dat toch een vrij groot aantal. Er werd hen laconiek meegedeeld dat ze dit jaar deze uren niet kregen omwille van budgettaire redenen. Ze hadden nochtans een gunstig beoordeeld plan ingediend en waren hoopvol dat ze de uren zouden krijgen.

Door een gelukkig toeval werden ze ervan op de hoogte gebracht dat ze een beroep konden doen op uren die in de solidariteitspot van Sint-Niklaas

Maes

zitten. Daar heeft men zich aangesloten bij het non-discriminatie- en spreidingsbeleid. Helaas is de pot zeer klein. De leerkrachten die elkaar toevallig ontmoetten op vergaderingen zegden dat de beslissingen moesten worden genomen voor het einde van de maand juni.

De voorzitter van dat non-discriminatieoverleg had daarover geen enkele instructie gekregen. Hij wist ook niet hoeveel uren er waren toegekend. We vinden dan ook dat men goed en snel heeft geïmproviseerd. Er waren immers een aantal vergaderingen gepland, en de uren werden zonder discussie toegewezen doordat een aantal scholen zich terugtrokken ten voordele van scholen die er meer nood aan hadden. Als u weet dat er voor heel Sint-Niklaas maar negentien uren te verdelen waren, begrijpt u dat we niet echt van een solidariteitspakket kunnen spreken. We hebben daar amper twee scholen mee kunnen helpen.

Men heeft me ook de cijfers voor Temse gegeven. Daar beschikte men over 72 uren. Uiteraard heb ik geen zicht op het geheel. Dat is trouwens de reden van deze interpellatie. Ik wens het probleem in zijn totaliteit in te schatten en ik wil kunnen oordelen over de manier waarop dit onderwijsvoorrangsbeleid eigenlijk de facto wordt gevoerd. Ik heb de zaak vanuit de praktijk moeten benaderen, omdat ik er eigenlijk geen officiële informatie over heb. De verwijzing naar de gewaarborgde lestijden binnen de gemeenten was dus ruim onvoldoende om aan de behoeften te voldoen. Zonder een extreme algemene inspanning en het betonen van goede wil door iedereen had men de doelstellingen niet gehaald.

Mijn vraag is hoe het komt dat er mensen - opnieuw - ontevreden zijn. Want die ontevredenheid is een jaarlijks wederkerend verschijnsel.

Minister Luc Van de Bossche : Als ze niet ontevreden kunnen zijn, zijn ze ongelukkig.

Mevrouw Nelly Maes : Dat zijn verschillende gevoelens, maar de oorzaak is hier dezelfde. Ofwel zijn er te weinig OVB-uren, ofwel hebben te veel scholen ze aangevraagd. Mijnheer de minister, hoeveel scholen hebben deze uren aangevraagd, en hoeveel komen er normaal gezien voor in aanmerking ? Ik geloof dat u ergens hebt gezegd dat er meer aanvragen waren dan vroeger. Hoeveel scholen hebben er dus recht op en komen er theoretisch voor in aanmerking ? Met andere woorden, hoeveel scholen hebben een gunstig beoordeeld

plan ingediend ? U hoeft me nu geen exacte cijfers te geven. Maar u kent die plannen, want u hebt ze zelf door uw administratie laten analyseren. Met welke criteria werd dan uiteindelijk rekening gehouden ?

Wat de mensen het meest schokt, mijnheer de minister, is dat ze eigenlijk het gevoel hebben dat er op een willekeurige wijze wordt gewerkt. Ik kan dat nauwelijks aannemen. U moet toch bepaalde criteria hanteren om deze uren toe te kennen. Welke zijn dat dan ?

Het doelgroepenbeleid in de scholen is noodzakelijk. We weten met zekerheid dat deze uren nodig zijn. Ik herhaal dan ook de vraag. Waarom worden die uren niet voor een langere termijn toegekend ? U hebt zelf gezegd dat u ze voor een termijn van minstens drie jaar wil plannen. We zitten echter weer met een jaarlijks pakket. Met een boutade kan men stellen dat dit een geluk is voor de scholen die er dit jaar geen hebben gekregen. Anders waren die al op voorhand ongelukkig voor volgend jaar.

Bent u van plan volgend jaar weer zo weinig scholen in te schakelen ? Gaat u hetzelfde pakket of een groter pakket ter beschikking stellen ? Zult u die uren voor een langere termijn toekennen, of blijft u bij uw mening dat die toekenning projectmatig moet gebeuren en in geen geval kan worden beschouwd als een automatisme voor scholen die een bepaald leerlingenaantal bereiken ?

Het tweede punt dat ik wens te bespreken, is ruimer. We evalueren het gevoerde non-discriminatiebeleid op het terrein. U doet dat vanuit uw positie als minister. Ik meen te weten dat u dat op een wetenschappelijke manier wilt doen. Ik ben erg ontgoocheld over wat in de praktijk gebeurt. Het non-discriminatiebeleid werkt niet. Ik zeg dat met spijt in het hart. Men kan een toenemende onverdraagzaamheid in de samenleving bespeuren. In de krant van vandaag kon men nog maar eens een staaltje hiervan lezen. Het ging niet over Marokkanen maar over EU-burgers, namelijk Hollanders.

Vorige week was ik op terugreis uit Afrika. Ik was toen geschokt door de minachtende manier waarop ik het personeel van Sabena een groep Somaliërs zag behandelen. Ik zal niet beweren dat ze tegen Vlamingen wel beleefd zijn, maar ik heb nog nooit zo'n minachting gezien. Ik voelde plaatsvervangende schaamte.

Het non-discriminatiebeleid wordt in het onderwijs helaas vaak met de lippen beleden. We hebben ons

Maes

grote moeite getroost om iedereen uit de verschillende netten rond de tafel te krijgen en om ervoor te zorgen dat er verklaringen tot stand kwamen. Sommigen hebben die overeenkomst met grote overtuiging ondertekend en werken er ook aan. Het is echter ontmoedigend te constateren hoe weinig sommige scholen er zich van aantrekken. Ze achten zich niet moreel verplicht tot een verbintenis door het plaatsen van hun handtekening.

Een aantal scholen gedraagt zich ronduit discriminerend. Ze doen dat op allerlei subtiele manieren. Ze vragen bijvoorbeeld bij de inschrijving al een bijdrage voor alle activiteiten en uitstappen van dat jaar. Ik vernam dat die som in één school 9.000 frank bedroeg. Die som moet samen met het schoolgeld vóór de aanvang van het schooljaar worden betaald. Ik kan niet uitmaken of men dat voor elke leerling doet. Dat is in elk geval een manier om sommige mensen af te schrikken en ze duidelijk te maken dat ze op die school niet thuis horen.

Er zijn ook andere voorbeelden. Ik heb getuigenissen gehoord van mensen die vanuit het integratiecentrum optreden als bemiddelaar en begeleider van ouders, die worden verwezen van een concentratieschool naar een meer gemengde school. Migranten worden werkelijk beledigd en dat kan ongestraft doorgaan. Sommige verhalen zijn hallucinant. Ze doen de ronde, ook in het migrantenmilieu. Dergelijke scholen schamen zich er dus niet voor om op eigen houtje te handelen.

Ik vind dat beschamend. Ik noem deze scholen niet bij naam. Ik wil dat ook niet doen tegenover de pers, alhoewel sommige journalisten op dergelijk nieuws jagen. Ik hoop dat die scholen via overleg of zachte dwang een andere houding aannemen. Het bedroeft me dat sommige scholen zich enorme inspanningen getroosten om dat non-discriminatiebeleid te doen slagen, terwijl andere scholen ervoor zorgen dat dit beleid dode letter blijft door elke medewerking te weigeren. Mijnheer de minister, ik vraag u om hierover met de hoogste instanties van de verschillende netten te praten. De evaluaties zien er op papier vaak fraai uit, maar ik vraag u ook te hebben voor de reële evolutie.

Een nieuw beleid vergt een mentaliteitsverandering en bovendien een nieuwe houding van de school tegenover de ouders - een houding die evenwel niet altijd door de ouders wordt begrepen. De ouders van migrantenkinderen stellen zich vragen. Ze begrijpen niet dat hun kind niet wordt toe-

gelaten in de school die zij kiezen. Concentratiescholen moeten migrantenkinderen weigeren om uit hun isolement te raken. Andere scholen zijn bereid om die kinderen op te nemen. Dat moet kunnen, maar in de praktijk is dat moeilijk omdat het migrantenbeleid niet alleen op de school kan worden gevoerd.

Een en ander hangt samen met de woonpolitiek die migranten vaak geconcentreerd laat wonen. Men kan toch niet verwachten dat ouders zich met kleine kinderen dwars door de stad begeven om hun kind naar school te brengen. Dit alles neemt niet weg dat we mogen spreken van manifeste onwil.

Daarom zou ik een beroep willen doen op de onderwijsminister en zijn gezag en ook op het gezag van zijn inspecteurs. Het is me niet duidelijk met welke opdrachten de inspecteurs deelnemen aan het non-discriminatieoverleg. Sommigen spelen een rol als adviseur en zijn bijzonder waardevol, anderen bakken er niet zo veel van. Misschien worden inspecteurs door de scholen gezien als potentieel kijkers.

In elk geval proberen we vooruitgang te boeken op het terrein, maar we willen ook de middelen in handen krijgen die ons toelaten om deze vooruitgang te beoordelen.

Als het klopt dat de cijfers van de doelgroep leerlingen zelfs niet meer beschikbaar zijn, hoe moeten we er dan over oordelen of er vooruitgang is in het proces dat we nastreven? Ik ben me ervan bewust, mijnheer de voorzitter, dat ik hier een probleem signaleer zonder het diepgaand te analyseren. Ik vraag dat we ons als parlement zouden bezinnen, maar dat ook de minister van Onderwijs een krachtiger beleid zou voeren in het ondersteunen van dat non-discriminatiebeleid op het terrein.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de beslissing van de beoordelingscommissie is als een koude rilling doorheen het onderwijswezen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest gegaan. Hier lijken meer dan ooit onze scholen het slachtoffer te worden van het systeem van toekenning van OVB-uren dat uw regering heeft vastgelegd.

Ik weid niet uit over de principes, maar het mechanisme zelf vergt toch nog enige verduidelijking. Om op lokaal vlak het afsluiten van een non-discriminatiebeleid te kunnen garanderen, moeten we ervoor zorgen dat de scholen die wij kiezen bereid zijn om de kinderen op te nemen. Dat moet kunnen, maar in de praktijk is dat moeilijk omdat het migrantenbeleid niet alleen op de school kan worden gevoerd.

Vandenbossche

minatieovereenkomst te promoten en te ondersteunen, werd besloten om aan de scholen, die deel uitmaken van de overeenkomst, een aantal vaste OVB-uren te garanderen. Zelfs wanneer het aantal OVB-uren die aan de scholen in een dergelijke gemeente wordt toegekend, daalt, blijven ze deze vaste uren behouden. Ze kunnen bij wijze van overschot jaarlijks deze pot verdelen. Dat hebt u net uiteengezet voor Sint-Niklaas. Dit geldt ook voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Gelet op het feit dat het aantal non-discriminatieovereenkomsten steeds maar stijgt, wordt een groter deel van het OVB-budget gebetonneerd.

Dit blijkt nu te resulteren in wel zeer perverse gevolgen voor de scholen in Brussel. De scholen in de gemeenten met een non-discriminatieovereenkomst maar met een dalend aantal OVB-uren, en dus ook een dalende behoefte, worden in dit systeem beschermd tegen het verlies van OVB-uren. De scholen in gemeenten met een stijgend aantal uren en een stijgende behoefte, botsen tegen het plafond van het globale OVB-budget.

Bijgevolg zal men de lat voor het aantal OVB-uren hoger leggen en zullen een aantal scholen in de concentratiegemeenten uit de boot vallen. Daar waar de nood het hoogst is moet men in dit systeem het eerst inleveren. Terloops kan gezegd worden dat van het OVB-budget nog eens 15 miljoen frank wordt afgenomen voor bewarende maatregelen. Dit is bedoeld om de scholen die een minder uitgesproken concentratieschool willen worden, te ondersteunen op basis van een actieplan.

Evenzeer is onduidelijk met betrekking tot het OVB-budget of er ook een voorafname geschiedt in het kader van de non-discriminatieovereenkomsten en of er nog andere projecten worden gefinancierd. Ik heb een vraag over het steunpunt Intercultureel Onderwijs aan de universiteit van Gent.

Wat is betreffende het mechanisme de weerslag van dit alles voor de Brusselse scholen? Vermits het aantal doelgroepkinderen en goedgekeurde OVB-aanwendingsplannen in Brussel blijft stijgen, ondervinden de Brusselse scholen ten volle het beperkende effect van het OVB-budget. Bijgevolg kunnen niet alle aanwendingsplannen worden gesubsidieerd met de OVB-lesuren. Vermits men principieel heeft gekozen voor de norm van 100 procent - dit wil zeggen dat een school alle uren krijgt waar ze recht op heeft of helemaal geen - wordt de lat gewoon wat hoger gelegd. Daardoor vallen een aantal scholen uit de boot, ongeacht hun

ervaring, staat van dienst of reële nood. Zo verliezen in het Hoofdstedelijk Gewest drie vrije, drie gemeentelijke en één ARGO-school al hun OVB-uren.

Dit brengt ons tot de criteria van de OVB-beoordelingscommissie. Die criteria zijn ondoorzichtig en houden bijvoorbeeld geen rekening met de inspectieverslagen. Ondoorzichtigheid is overigens troef. We weten niet hoeveel OVB-uren er werden toegekend en geweigerd in de diverse netten, hoeveel aanwendingsplannen er werden ingediend, hoeveel scholen er OVB-uren hebben bijgekregen, hoeveel OVB-uren er in de potjes zitten van de gemeenten met een overschot en welk percentage dit uitmaakt van het totale OVB-budget.

Terecht stellen de mensen van de PMS-centra de vraag hoe deze kansarme scholen, die vandaag uit de boot vallen, de beruchte eindtermen van het basisonderwijs moeten halen. Ik verwijs naar de uitspraken van de mensen van de PMS-centra over de fameuze beoordelingscommissie. Ik citeer: deze commissie oordeelt zonder enige verantwoording te moeten afleggen. Ze interpreteert vage criteria op subjectieve wijze. Ze deelt cijfers uit die zeer arbitrair overkomen en, wat essentieel is, er bestaat nauwelijks enig verband met de reële noden en de werking in de scholen. Einde citaat. Er is een beleid, maar de basis oordeelt vernietigend over de manier waarop de toekenning is geschied.

Ik heb een algemene vraag, die beantwoordt aan de directe nood van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ziet u geen middelen die hen zouden kunnen toelaten de botte afschaffing van de OVB-uren in deze scholen ongedaan te maken of minstens te milderen? Als er zich een enorm probleem stelt inzake de doeltreffendheid van het beleid, dan wordt hier de weg helemaal opengesteld in die scholen waar de nood het hoogst is. Op die manier zou men kunnen beletten dat het OVB-aanbod in bepaalde Brusselse migrantenwijken verschaalt of verdwijnt.

Hiermee kom ik tot mijn eerste essentiële vraag, mijnheer de minister. Bent u bereid om op korte termijn een oplossing in die richting te zoeken voor deze dramatische problematiek?

Ik heb ook nog een aantal zeer concrete vragen. Mijnheer de voorzitter, ik kan mij echter inbeelden dat de minister die niet zomaar kan beantwoorden. Misschien kan hij mij een schriftelijk antwoord bezorgen.

Vandenbossche

Voor hoeveel OVB-uren werden in de onderscheiden netten in Brussel aanwendingsplannen ingediend? Hoeveel aanwendingsplannen en hoeveel OVB-uren werden in de onderscheiden netten in Brussel goedgekeurd, en ontvingen dus een score van 16 of meer? Hoeveel OVB-uren werden in het kader van hoeveel aanwendingsplannen in de onderscheiden netten in Brussel effectief toegekend? Welk percentage van het globale OVB-budget werd vastgesteld op basis van lokale non-discriminatieovereenkomsten? Wat is het totaal aantal OVB-uren dat op lokaal vlak binnen het kader van deze overeenkomsten kan worden herverdeeld? En wat zijn de precieze criteria waarop de beoordelingscommissie zich heeft gebaseerd voor de OVB-aanwendingsplannen?

Mijnheer de minister, toen u de Vlaamse Gemeenschapscommissie hebt bezocht en er uw beleid hebt toegelicht, hebt u een bijzonder goede beurt gemaakt. Nu staan wij echter aan de kant te kijken en wij begrijpen de zaak niet goed meer. Ik ben er echter van overtuigd dat uw antwoord alles zal verhelderen.

De voorzitter : Collega's, ik wil er iedereen aan herinneren dat wie bij een interpellatie aansluit over een spreektijd van vijf minuten beschikt.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, eerst wil ik een korte reactie geven op het tweede deel van de uiteenzetting van mevrouw Maes. Zij heeft terecht een probleem aangekaart. Mijns inziens staat het non-discriminatiebeleid in het onderwijs een beetje los van de verdeling van onderwijsvoorrangsbeleidsuren, omdat die vooral over de pedagogische benadering van de migranten in de scholen gaat.

Ik wil het vooral hebben over de OVB-uren. Elk jaar leiden die tot ontevredenheid. Mijnheer de minister, u mag dit niet te lichtzinnig behandelen. De ontevredenheid wordt immers groter wanneer het gaat over het verdelen van de uren zorgbreedte in het kleuteronderwijs en de eerste graad van het lager onderwijs. U mag hier niet lichtzinnig overheen stappen omdat de druk, waarover ook mevrouw Pletinck het had, alsmar groter zal worden om de middelen op een structurele manier in te passen, waarbij elke voorwaardelijkheid zou wegvallen.

Ik pleit voor een iets meer structurele invulling, waardoor de continuïteit zou worden verzekerd. Ik denk dat de voorwaardelijkheid toch moet worden ingebouwd. Het zal een evenwichtsoefening worden tussen de twee.

Nu is er een jaarlijkse toewijzing die de continuïteit soms onmogelijk maakt, omdat bepaalde scholen soms worden geconfronteerd met het wegvallen van middelen waardoor het project waarmee ze zijn gestart niet kan worden verder gezet. Anderzijds is het louter structureel invoeren op basis van objectieve criteria zonder voorwaarden mijns inziens ook geen goed idee. De middelen moeten immers worden verdeeld aan de hand van een resultaatsverbintenis die de scholen moeten aangaan.

De vraag naar deze evenwichtsoefening werd reeds gesteld bij de bespreking van het decreet Basisonderwijs. Ik verwijs naar dit decreet, want daarin werd bepaald dat projecten die langer dan een bepaalde termijn - ik denk drie jaar - lopen, enkel kunnen worden verlengd na een gemotiveerde mededeling van de regering aan het Vlaams Parlement.

Zowel het project onderwijsvoorrangsbeleid als het project zorgbreedte bestaan reeds langer dan drie jaar en bijgevolg zullen ze hier volgend jaar, voor de bespreking van de begroting 1998, aan onderhevig zijn. Het lijkt mij wenselijk dat de voorbereiding van de gemotiveerde mededeling gebaseerd zou zijn op concrete cijfers. Mevrouw Maes en de heer Vandenbossche hebben ook heel wat vragen gesteld over de cijfergegevens die betrekking hebben op de budgetten, de verdeling en de aanvragen.

De statistische gegevens zijn echter niet voldoende, het is ook belangrijk om een evaluatie te maken van de aanwending van de middelen. We moeten ons toch afvragen of die op een effectieve manier worden aangewend. We beschikken enkel over een evaluatie van de inspectieverslagen. Behalve deze evaluatie is er toch nog één, die ik zeer interessant vind, over het onderwijsvoorrangsgebiedenbeleid van de mijn gemeenten van Limburg. Men heeft er over het algemeen, maar ook voor de toepassing van Nederlands als tweede taal, de effecten bekeken van de aangewende middelen, en de behaalde resultaten van de verschillende scholen bestudeerd. Dit is echter een heel andere omkadering, omdat het over onderwijsvoorrangsgebieden gaat.

Naast het aanwenden van de middelen, spelen ook sociale omgevingsfactoren een belangrijke rol bij

Sannen

de behaalde resultaten. Wij beschikken niet over dergelijke evaluaties van de andere scholen in Vlaanderen. Daar moet mijns inziens zo snel mogelijk aan worden begonnen. Evaluaties zijn immers erg belangrijk om bij de gemotiveerde mededeling na te gaan welke projecten de moeite waard zijn om te worden verder gezet.

Mijnheer de minister, ik weet dat tegen 1998 wordt gewerkt aan de integratie van het onderwijsvoor-rangsbeleid en de zorgbreedte. Het kan mijns inziens echter niet dat dit nieuw project de rege-ring zou ontslaan van het doen van een gemoti-veerde mededeling. We moeten toch onze lessen kunnen trekken uit wat reeds is gebeurd met het onderwijsvoor-rangsbeleid, de zorgbreedte en de aanwending van de middelen, zodat de toekenning van de middelen aan het nieuwe, geïntegreerde project beter kan worden beoordeeld en verant-woord zal zijn.

Ik zou dan ook willen vragen om ter voorbereiding van die gemotiveerde verklaring nu al werk te maken van een wetenschappelijke evaluatie, dit om de efficiëntie van die middelen beter te kunnen inschatten.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Voorafgaandelijk zou ik twee zaken willen verduidelijken in verband met de opmerkingen van de heer Vandenbossche.

Bij een reeks projecten zijn we al jaren afgestapt van netgebonden beoordeling. Dit geeft soms zeer leuke effecten. Bij de call over beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek, gaat 75 percent van de middelen naar de KU Leuven. Ik heb daar geen probleem mee, want ze zijn de beste. 25 percent wordt verdeeld tussen Gent, Brussel en Antwerpen. Bij de internationalisatieprojecten werd er 100 miljoen frank toegewezen. De call is volledig en er moet alleen maar een resterend bedrag van 13 miljoen frank worden toegewezen. 61 percent is voor de KU Leuven. De rest verdeelt 39 percent. Ik heb daar geen problemen mee.

Ik neem echter niet dat men insinueert dat hier aan netbevoordeling wordt gedaan. U zult alle cijfers mooi op een rijtje krijgen, ik pik dergelijke insinuaties niet. Bij inhoudelijke processen volgen we netjes wat de adviserende organen ons voorstellen. We wijken daar niet van af. Als er zou worden

afgeweken, ben ik bereid om dit openbaar te moti-veren. Ik heb hier niet afgeweken.

U citeert het PMS. Als dit een juist citaat is, dan geeft het blijk van een groteske onbeschoftheid in hoofde van het PMS. Het zegt meer over de wijze waarop het PMS zichzelf beschouwt als een laattij-dig geboren zoon van God, dan over de commissie van ambtenaren en externe deskundigen die hier gezeteld heeft. Ik laat die mensen zo niet beledi-gen, want ik heb daar geen enkele reden toe. De persoon in kwestie kan voor mij definitief worden bijgezet in het walhalla der onbelangrijken. Het PMS kan blijkbaar niet erkennen dat er ook ande-ren op het veld bestaan. Een meningsverschil is mogelijk, maar dat wil nog niet zeggen dat de door u geciteerde onbeschoftheid hier op zijn plaats is. Ik pik dit niet, al gaat het niet over mij persoonlijk, maar over de mensen die geadviseerd hebben.

De heer Walter Vandenbossche : Dit stond in een vrije tribune in De Morgen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik lees alleen maar de FET, en niet De Morgen. Ik lees alleen goede kranten en geen sensatiebladen.

Het is belangrijk om iedereen duidelijk te maken op welke wijze deze processen verlopen. Men ver-gist zich daar blijkbaar zwaar in. Wat zijn de princi-pes en uitgangspunten ? De doelstelling is dubbel : het wegwerken van de schoolse achterstand en het bevorderen van de integratie van migranten. Dit gebeurt door het ondersteunen van scholen, zodat deze op een meer adequate wijze kunnen inspelen op de behoeften en noden van leerlingen uit diver-se culturen. Het uiteindelijk doel is een meer even-redige doorstroming van migranten te verkrijgen in de verschillende onderwijsvormen.

Omwille van die doelstelling is de ondersteuning voorwaardelijk en selectief. Ik weiger dit te veran-deren. Ik weet dat dit moeilijk ligt, want het bete-kent dat men moet presteren vooraleer iets te krij-gen. Dat past niet in de mentaliteit van scholen, die vinden dat alles voor eeuwig moet worden gewaar-borgd zonder dat ze zelf enige inspanning moeten leveren en zonder dat dit wordt gecontroleerd.

De middelen worden gegeven in functie van de noden en draagkracht van de scholen. Alleen scho-len die én het doelpubliek hebben én een extra inspanning leveren, kunnen op de extra lestijden een beroep doen. Ze moeten wel een extra inspan-ning leveren. Het volstaat niet om het doelpubliek te tellen en te hebben.

Van den Bossche

Wat zijn de voorwaarden ? De school moet een aanwendingsplan indienen, waarin ze aangeeft hoe ze het volgend schooljaar zal werken rond vier thema's. Deze vier thema's zijn : het verhogen van de taalvaardigheid van het Nederlands, preventie en remediëring van leerachterstanden, het leren omgaan met culturele verscheidenheid en het verbeteren van het contact met ouders en buurt. Elk thema wordt dan nog eens op verschillende items beoordeeld, waarover straks meer. Duidelijkheid is er in elk geval over de thema's en de subvragen van elk thema. Dit houdt in dat er 20 beoordelingspunten zijn.

Scholen worden, naast het extra aantal uren, ook op andere manieren ondersteund. Ze krijgen een extra contingent begeleiders, via netoverschrijdende detacheringen. Ten tweede krijgen ze extra PMS-steun. Ook de brave heer die zo'n brieven schrijft, wordt extra gesteund. Het gaat om 43 miljoen voor 37 PMS-centra. Tenslotte is er wetenschappelijke ondersteuning via het steunpunt NT2 aan de KU Leuven en via het steunpunt ICO aan de RUG. Beide steunpunten voldoen voor mij wetenschappelijk op dezelfde wijze. De overheid, de PMS-sector en de steunpunten maken deel uit van een netoverschrijdende stuurgroep binnen de Vlaamse Onderwijsraad. In die stuurgroep wordt de werking van het extra contingent begeleiders opgevolgd door de coördinatoren van de koepels. Elk jaar wordt in die stuurgroep de omzendbrief besproken, en later worden ook de resultaten van de aanwendingsplannen in dezelfde stuurgroep besproken.

Dan kom ik bij de procedure. Jaarlijks krijgen de scholen een omzendbrief toegestuurd. Daarin worden de voorwaarden voor het verkrijgen van extra lestijden gestipuleerd en wordt een oproep gedaan tot het insturen van een aanwendingsplan. Waar zit dan eigenlijk de onduidelijkheid van de procedure ? Misschien kunnen sommige mensen niet goed lezen ? Dit jaar belandde de omzendbrief op 25 maart in de scholen. Er restte dus nog tijd genoeg om er eventueel een externe adviseur bij te halen om de brief voor te lezen. Vóór 15 mei diende men een aanwendingsplan in te dienen.

De scholen wisten trouwens dat deze omzendbrief op komst was. Tijdens het schooljaar worden de scholen immers beoordeeld op de uitvoering van het eerder goedgekeurde aanwendingsplan. Dit aanwendingsplan hebben ze zelf ingestuurd. *(Opmerking van de heer Walter Vandenbossche)*

Inderdaad, als de hierop uitgevoerde inspectie een negatieve beoordeling inhoudt, kan de school geen aanwendingsplan indienen voor het daaropvolgende schooljaar.

In dit verband heerst nogal wat verwarring en daarom ga ik er iets dieper op in. De inspectie controleert alleen of het voordien goedgekeurde aanwendingsplan correct werd uitgevoerd. Ze velt dus geen oordeel over de opportuniteit ervan. Dat is haar taak niet. De inspectie vergelijkt de feiten met wat men heeft beloofd. De school heeft op basis van deze belofte uren gekregen. Dat is een zuiver mathematische vergelijking. Uit voorzichtigheidsoverwegingen heb ik een opportuniteitsbeoordeling altijd afgewezen.

Dát zou pas subjectief zijn van die mijnheer van het PMS. Misschien moeten we hem eens helpen om een aantal begrippen in hun juiste context te plaatsen. *(Opmerkingen van de heer Walter Vandenbossche)*

Inderdaad, het gaat hier niet over mij, het gaat hier over anderen.

De opportuniteitsbeoordeling behoort niet tot de opdracht van de inspectie, maar wel van de beoordelingscommissie. Dat is dus een tweede instantie die terzake een oordeel velt. Dit is trouwens zo bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 12 juni 1995. Zodra een aanwendingsplan op het departement binnenloopt, doorloopt het een aantal fasen. Eerst wordt er nagegaan of het inspectieverlag positief is. Als het negatief is, komt men niet in aanmerking. Daarna wordt onderzocht of de aanvraag aan alle administratieve voorwaarden voldoet : is er een contract inzake schoolopbouwwerk, zijn er voldoende doelgroepleerlingen, enzovoort ?

Als aan deze twee voorafgaande voorwaarden is voldaan, wordt het aanwendingsplan voorgelegd aan die fameuze beoordelingscommissie. Deze commissie wordt voorgezeten door de inspecteur-opdrachthouder migrantenbeleid. Ze bestaat voorts uit de administratie, de inspecteur-coördinator basisonderwijs, de verantwoordelijke van de administratie basisonderwijs en vier externe deskundigen. Ik vind het nogal ongehoord dat sommige mensen van het PMS deze commissie onbekwaamheid durven toeschrijven.

Het actieterrein van deze commissie omvat de volgende vier onderwerpen : Nederlands, intercultureel onderwijs, preventie en remediëring, en schoolopbouwwerk. Hierbij worden telkens vijf items beoordeeld :

Van den Bossche

Ten eerste, wordt er structureel gewerkt ? Ten tweede, is de werking additioneel bij de reguliere werking ? Ten derde, gebeurt de werking planmatig en in overleg ? Ten vierde, hoe staat het met het teamwerk ? Ten vijfde, hoe evalueert de school de eigen werking ?

Deze vijf items worden beoordeeld omdat het de logica van het beleid is dat de aanpak in de projecten een structurele aanpak moet zijn - of minstens toch moet worden -, die niet losstaat van het doorgewone schoolgebeuren van elke dag. Het onderwijsvoorrrangsbeleid is immers niet alleen een doelgroepenbeleid, maar vooral een doelgroepenbeleid dat kwaliteitsverhoging en onderwijsvernieuwing voor de hele school beoogt. Ook dat is belangrijk. Op lange termijn is dit immers de beste manier om het doelgroepenbeleid doelmatig te laten worden. Al deze criteria staan duidelijk vermeld in de omzendbrief.

Aan elk van die items kent de beoordelingscommissie een score toe : nul, één of twee. Vijfmaal vier maakt 20 beoordelingen. De maximumscore bedraagt dus veertig. Een maximale score is uiteraard zo goed als onmogelijk. De beoordelingscommissie gaat ervan uit dat een score van één voldoende is. Als een school voor alle items - voor alle actieterreinen - een één haalt, heeft ze in totaal 20 op 40. Dat wordt als goed omschreven. Dat vind ik toch wel van breddenkendheid getuigen. Aan de universiteit is 20 op 40 niet echt een felicitatie waard : het is maar net voldoende.

Tot vandaag is men zelfs nog breddenkender geweest. Al jaren zegt men dat een totaalscore van 16 op veertig toch nog betekent dat een school aan de minimale voorwaarden voldoet om een werking Onderwijsvoorrang te kunnen uitbouwen.

Dit is dus een breddenkende benadering. Voor mij blijft 16 op 20, of 40 percent, toch een lage score. Echt trots moet men daar niet op zijn, maar het is voldoende. Bij de toekenning van de scores wordt wel rekening gehouden met het aantal jaren dat een school al OVB-middelen ontvangt. Van een school die al 7 jaar bezig is, verwacht men dat ze zich met andere zaken bezighoudt om een 2 te halen dan van een school die net begonnen is. Er is namelijk een opbouwbeleid waarbij men een kwaliteitsverhoging wil bewerkstelligen. De fasering per actieterrein wordt vermeld in de omzendbrief. De scholen zijn daarvan trouwens perfect op de hoogte. De inspectie gaat na of de lestijden correct werden aangewend. De scholen kunnen dus niet

zomaar, op papier, zichzelf situeren in een of andere fase. Ze moeten in de praktijk aantonen dat ze ook daadwerkelijk in die fase verkeren.

Tegen mijn zin in, legt de commissie de minimale inhoudelijke grens al jaren op 16. Dit komt dus neer op een score 20, dit betekent 50 percent, verminderd met één standaarddeviatie. Daarna berekent de administratie, op basis van het beschikbare budget, aan welke scholen lestijden kunnen worden toegekend. Rekening houdend met het budget werd de grens voor toekenning dit jaar op een score van 20 vastgelegd. Dat is dus precies 50 percent. Dit betekent dus dat alle scholen die beweren dat ze een goede beoordeling hebben gekregen, een score hadden tussen 16 en 20. In mijn tijd betekende dit dat ze een slechte score haalden. Aangezien de beoordelingscommissie 16 als minimaal toelaatbare score hanteert, lag de inhoudelijke grens lager dan de budgettaire grens die 50 percent bedroeg.

Ik wil erop wijzen dat het de eerste keer is sedert het bestaan van OVB dat niet alle inhoudelijk goedgekeurde aanvragen kunnen worden gehonoreerd. In die zin kan ik sommige scholen begrijpen. Het was jarenlang zo dat een score van 16 wel werd gehonoreerd terwijl nu zelfs 17, 18 en 19 niet worden gehonoreerd. Het is wel al te gemakkelijk om een score van 16, wat zelfs geen 50 percent is, als een verworven recht te beschouwen.

De heer Walter Vandebossche : Hoe gaan die inspecteurs te werk ?

Minister Luc Van den Bossche : Als u wilt weten hoe de beoordelingscommissie te werk gaat, dan moet u de commissie zelf maar horen. Ik bemoei me daar niet mee. Ik wil u de samenstelling en zelfs de namen van de externe deskundigen doorspelen. De commissie moet zich dan maar verantwoorden ten overstaan van u. Men vindt voortdurend dat alle politiek de facto fout is. Welnu, hier is de beoordeling volledig aan deskundigen overgelaten. En ik voel me daarbij veel beter. Aangezien de commissie oordeelt, lijkt het me logisch dat u ze, wanneer u daarover bijkomende vragen wilt stellen, uitnodigt. De betrokken commissie zal u met genoegen haar werkwijze uitleggen. Wanneer u twijfels hebt over haar beoordelingen, lijkt dit me de enige oplossing. Aan de universiteit twijfelt u toch ook niet aan de examencommissie omdat u niet tevreden bent over de cijfers.

De scholen met een goedgekeurd aanwendingsplan konden gebruik maken van de lestijden die via het lokaal overleg non-discriminatie werden verdeeld.

Van den Bossche

De manier waarop scores werden toegekend, is dezelfde als deze die de vorige jaren werd gehanteerd. Qua methodologie is er dus niets veranderd. De criteria zijn niet gewijzigd. Ik had het voor mezelf gemakkelijker kunnen maken door de criteria wel te wijzigen. Indien ik de criteria strenger had gemaakt, zouden de inhoudelijke grens en de budgettaire grens opnieuw dezelfde zijn geweest. Met één truc had ik de hele discussie van vandaag kunnen verhinderen, maar dat zou niet fair zijn ten aanzien van de scholen, ongeacht hun score. Ik vond dat de spelregels dezelfde moesten blijven.

Het volgende punt betreft de resultaten. Het aantal ontvankelijke aanvragen bedraagt dit schooljaar 637. Vorig schooljaar waren het er 601. Er zijn dus 36 nieuwe aanvragen. Daarnaast bleek dat de inspectie voor veel minder scholen een negatief verslag had geschreven over de uitvoering van het vorige aanwendingsplan. Daardoor werden meer scholen toegelaten tot de categorie ontvankelijke aanvragers. Dat is dus een positieve evolutie. Het betekent dat meer scholen hun eigen aanwendingsplan conform de bepalingen en logisch hebben uitgevoerd. Het aantal door de commissie inhoudelijk goedgekeurde aanvragen, bedraagt voor dit jaar 606 en bedroeg vorig jaar 540.

Er zijn dus 66 inhoudelijk goedgekeurde aanvragen méér dan vorig jaar. Dit wijst op een sterke kwalitatieve verbetering. Het aantal aanwendingsplannen dat ook budgettair is gehonoreerd bedraagt voor 97-98, 576 tegenover 540 vorig jaar. Er zijn 36 aanwendingsplannen méér gehonoreerd dan vorig jaar. Ik wil er aan toevoegen dat van die 576 er 64 aanwendingsplannen zijn, die via het non-discriminatie-overleg hun lestijden hebben gekregen. Dat is een gevolg van het veralgemenen van de bewarende maatregelen voor non-discriminatie.

Met het afsluiten van de non-discriminatieverklaringen zijn er een aantal bewarende maatregelen uitgevaardigd. De belangrijkste is dat in de gemeente met een overeenkomst het aantal OVB-uren van dat moment wordt bevroren en gegarandeerd. Het verschil wordt dus bepaald door het verschil in aantal OVB-uren in de gemeente bij de ondertekening van de overeenkomst en het aantal OVB-uren dat nu wordt toegekend.

Wat het voorbeeld van Sint-Niklaas en Temse betreft : in Sint-Niklaas zijn er dit jaar, in vergelijking met het jaar waarin de overeenkomst is ondertekend, slechts 19 OVB-uren minder toegekend. Vandaar het verschil met de 82 van Temse.

Dat is een garantie voor diegenen die in het non-discriminatiepact zijn gestapt. Het positieve saldo blijft dus bewaard op gemeentelijk niveau en de aanwending ervan gebeurt via lokaal overleg. In totaal werden er 32 aanwendingsplannen inhoudelijk afgekeurd tegenover 11 vorig jaar.

Men kan de volgende conclusies formuleren. Ten eerste zijn er meer aanvragen. Ten tweede is de kwaliteit van de aanvragen sterk toegenomen, wat een verheugende vaststelling is. Er is een professionalisering aan de gang. Ten derde zijn er beduidend minder afkeuringen door de inspectie en dat is ook een verheugend feit. Ten vierde heeft de inwerkingtreding van de bewarende maatregel lokale reserves gecreëerd. Ik voeg er nog een vijfde conclusie aan toe. Doordat de kwaliteit verhoogd is, is het ook logisch dat men de lat niet meer moet leggen op 40 procent. Men kan de lat leggen op de normale 50 procent.

Door een samenloop van omstandigheden is er dus ten aanzien van de vroegere norm 16 op 40 iets ontstaan dat als een budgettair tekort kan worden omschreven. Ik stel vast dat er uiteindelijk 5 procent inhoudelijk voldoende verklaarde aanvragen niet werden gehonoreerd. Bedenk wel dat het hier gaat om scholen met een score lager dan 20 op 40. Een aantal daarvan weten trouwens al jaren, daar zijn schriftelijke bewijzen van, dat ze een extra inspanning moeten doen om het gemiddelde te bereiken. De meesten hebben zich echter geïnstalleerd dans une certaine aisance.

De resultaten van het hele proces worden jaarlijks doorgepraat met de pedagogische begeleidingsdienst van de koepel. Op aanvraag wordt dossier per dossier uitgelegd waar een school tekortschiet. Men mag dus niet beweren dat er geen informatie wordt gegeven.

Dan wil ik het nog even hebben over Brussel. Daar zijn er 143 OVB-uren bijgekomen. Gisteren heb ik me vergist toen ik zei dat het er 243 waren. Wel zijn er sterke verschuivingen gebeurd. Er zijn 13 aanwendingsplannen niet gehonoreerd : 1 in ARGO, 8 in het vrij onderwijs en 4 in OVSG. Eén daarvan omwille van puur inhoudelijke redenen, dus niet eens een score van 16 op 40. De andere werden niet gehonoreerd omdat ze een score haalden tussen 16 en 20 op 40. Deze scholen zijn in zekere mate het slachtoffer geworden van de kwaliteitsverbetering van de anderen. Dat geef ik toe.

Ik heb in alle openheid alles op een rijtje gezet. Ik wil voor alle bijkomende vragen opzoekingen doen. Voor mijn part haalt u de beoordelingscom-

Van den Bossche

missie hiernaartoe om uit te leggen hoe ze werkt. Ik heb daar geen enkel probleem mee.

Dit proces biedt de nodige garanties. De procedure was duidelijk aangekondigd en werd strikt nageleefd. Op dat vlak kunnen geen opmerkingen worden gemaakt. Het onderwijs moet wetenschappelijkheid en professionalisering aan de dag leggen, ook al wordt het anders behandeld dan gewenst.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Ik wil de minister danken voor zijn uitvoerig antwoord.

Minister Luc Van den Bossche : Ik ben nog de non-discriminatie vergeten. Als u me toestaat, voorzitter.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : U moet goed weten wat dat non-discriminatiepact betekent. Het gaat over materies waarbij de overheid geen bevoegdheid heeft om ingrijpend op te treden. Ik denk bijvoorbeeld aan het toelatingsbeleid en dies meer. Het is een poging om via een akkoord goede wil en fair play te kweken.

Er zijn nu 28 gemeenten die een overeenkomst hebben voor het basisonderwijs en 6 voor het secundair onderwijs. Die overeenkomsten zijn inderdaad niet overal even goed nagekomen. Dat wat we goedgekeurd hebben in het decreet basisonderwijs omtrent de motivering van weigering van inschrijvingen, kan belangrijk worden in de toekomst. Trouwens, dat is onlangs op de studiedag in Leuven door zowat iedereen onderstreept.

Natuurlijk is het aan de onderwijsverstrekkers om uit te voeren wat ze hebben getekend en om daar consequent en logisch in te zijn. De inspectie heeft formeel de opdracht gekregen om op te treden als secondant in het lokaal overleg. Dat is de opdracht die ze hebben gekregen. Ik weet wel dat sommigen ten dele expert spelen in deze discussies en de reden daarvoor is te vinden in het feit dat ze vanuit hun beroep vrij veel expertise hebben opgebouwd. De Vlaamse Onderwijsraad heeft een personeelslid extra gekregen voor de coördinatie. Men vraagt nu een bijkomend personeelslid via netoverschrijdende detacheringen. Ik wil hier niet op vooruitlopen, maar er zal een bijkomende kracht worden ingeschakeld. Binnen het Sociaal Impulsfonds heb ik

voor onderwijs de non-discriminatie prioriteit gegeven. Via de convenanten kunnen er op lokaal niveau extra middelen worden vrijgemaakt.

Het belangrijkste blijft uiteraard de wil om het te doen. Ik sta dan soms, net zoals u, versted over sommige zware ontsporingen. De enige keer dat me zoiets werd gesignaleerd, was in Mechelen. Ik ben toen zelf ter plaatse geweest met de partners in het overleg om een oplossing te zoeken. De oplossing die we toen hebben uitgedokterd, is niet altijd keurig nageleefd maar de toestand is toch beter dan voorheen. Het heeft dus toch iets opgeleverd.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : De vragen die ik bij de aankondiging en in het interpellatieverzoek heb gesteld, werden door de minister voorbeeldig beantwoord.

Minister Luc Van den Bossche : Ik wil het schooljaar in schoonheid eindigen.

Mevrouw Nelly Maes : Er stelt zich echter een ander probleem. Ik heb het dan niet zozeer over de procedure. Ik heb het vooral moeilijk met de aankondiging aan het adres van de scholen. Ze krijgen de laconieke mededeling dat door budgettaire beperkingen de lestijden niet worden toegekend. De aanwendingsplannen worden wel goedgekeurd. Als ik u goed begrijp, gaat daar een kwalitatieve beoordeling aan vooraf. Hoe moet een school daarop reageren ?

Minister Luc Van den Bossche : Ik geef toe dat de communicatie wat dat betreft, fout loopt. Ik heb dit al talloze keren aan de administratie gemeld en sluit me bij uw kritiek aan. Mijn opmerkingen hebben bij de administratie blijkbaar weinig effect. Elk jaar opnieuw deelt men dit op dezelfde abrupte manier mee. Achteraf - en dit is hun excuus - leggen ze het wel uit aan de koepels. Ondertussen verloopt er wel een periode van begin juni tot eind september voor ze de inlichtingen ontvangen. Wat de instellingen evenwel niet kunnen tegenspreken, is dat ze wel het systeem kennen.

Mevrouw Nelly Maes : In beide gevallen die ik aanhaal, gaat het over scholen die steeds positief werden beoordeeld. Nu krijgen ze een negatief rapport. Als reden geeft men budgettaire beperkingen op. Ze hebben geen boodschap aan wat ze ooit in de toekomst zullen horen.

Ze werden er ook voor de eerste keer door de waarnemend directeur-generaal op gewezen dat ze

Maes

in aanmerking konden komen via de gewaarborgde lestijden per gemeente. Dat was nieuw. Ik ben voorzitter van dat overleg. U mag me trouwens steeds vervangen want u weet dat ik die taak heb opgenomen om de zaak te depanneren. Als voorzitter heb ik hierover echter nooit informatie gekregen.

Minister Luc Van den Bossche : Toch wel. Dat werd meegedeeld aan de secondanten tijdens de week van 16 juni.

Mevrouw Nelly Maes : Waarschijnlijk is er dan door de opeenvolging van mededelingen iets fout gegaan. Op het moment dat ik vergaderde als voorzitter van het overleg non-discriminatie spoelden die klachten over me heen. De kritiek was dat men de OVB-uren niet had gekregen. Een van de aanwezigen merkte toen op dat men daarop een beroep kon doen en daartoe diende men een brief te schrijven. Sommigen hadden dat nog nooit eerder gedaan. Ik heb die brieven gekregen en ik moest er dus ook op antwoorden. Niemand heeft me uitgelegd wat ik moest doen. Men zei me aan de andere kant dat het wel heel snel moest gebeuren. U moet toegeven, mijnheer de minister, dat de tijdslijmieten wel heel scherp gesteld waren.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is toch logisch in zo'n proces.

Mevrouw Nelly Maes : Ik wens enkel te zeggen dat de informatie me niet tijdig heeft bereikt. Ik heb zelf stappen ondernomen deze alsnog te krijgen.

Minister Luc Van den Bossche : Ik denk dat we daar nog goed hebben gepresteerd. Waarover u wel gelijk hebt, is dat de methode die ze gebruiken voor de basiscommunicatie barslecht is. Ik zal voor de zoveelste keer proberen de administratie tot betere inzichten te brengen.

Mevrouw Nelly Maes : Voor het overige ben ik wel tevreden met uw antwoord. Ik heb meer inzicht gekregen in de problemen die zich voordoen en geloof dat we er een budgettaire consequentie aan moeten verbinden. We geloven dat de grootste problemen zijn opgelost.

Minister Luc Van den Bossche : De begrotingsbespreking moet nog worden afgerond. Er is 100 miljoen frank meer aangevraagd. Ik heb heel veel zin om te laten vaststellen dat men 50 percent als score moet halen om te slagen.

Ik ben het een beetje beu dat men 40 percent ook al als voldoende beschouwt. We zullen waarschijnlijk meer geld moeten vrijhouden voor het volgende schooljaar om de kwaliteitsverbetering te kunnen blijven honoreren.

Mevrouw Nelly Maes : Voor de scholen met één vijfde doelgroepleerlingen moeten omwille van de doelstellingen toch maatregelen worden getroffen ?

Minister Luc Van den Bossche : Er zijn twee doelstellingen. Niet alleen de aanwezigheid van de doelgroepleerlingen volstaat, er moet ook een echt plan zijn.

Mevrouw Nelly Maes : Dat weet ik wel. Ik bedoel dat een school met 20 percent migranten objectief gezien alle recht heeft om én een goed plan in te dienen én een goed project uit te werken.

Op de studiedag in Leuven werd ook gesignaleerd dat er gevaar voor stadsvlucht ontstaat. Zelfs in een kleine stad zoals Sint-Niklaas merken we dat al. De scholen aan de rand van de stad beginnen te floreren omdat ze minder doelgroepleerlingen hebben. Ook in uw stad is dat probleem aanzienlijk, mijnheer de minister. Ik denk dat we dit als voorrangsbepaald moeten inschatten en dat u op tafel moet slaan om meer middelen daarvoor uit te trekken.

Minister Luc Van den Bossche : Inderdaad, en we zullen ook meer middelen nodig hebben om dit beleid het volgende schooljaar voort te zetten.

Mevrouw Nelly Maes : Dan heb ik nog een zeer praktische vraag. In mijn gemeente zijn we zinnens in het basisonderwijs een taalbadklasje op te richten voor anderstalige nieuwkomers. We hebben dat met veel moeite en overtuigingskracht als een netoverschrijdend initiatief kunnen opstarten. Voor één school is dit te groots, we weten immers nog niet hoeveel kinderen daarvoor in aanmerking zullen komen in september. We hebben het initiatief gefinancierd met SIF-kredieten. Als we in aanmerking komen voor subsidiëring volgens uw criteria, zullen we natuurlijk ook bij u komen aankloppen.

De afspraak is dat alle netten hun anderstalige kinderen naar dat klasje sturen. Maar alleen de school waar het taalbadklasje is geïnstalleerd kan en moet de kinderen inschrijven als eigen leerlingen. Dat is voor de andere scholen ontmoedigend. Kan dit niet op een eenvoudige manier worden opgelost ?

Minister Luc Van den Bossche : Twee opmerkingen. Eén, de school waar de kinderen worden ingeschreven mag geen concentratieschool zijn. Twee, wat u hebt verwezenlijkt in Sint-Niklaas was mijn oorspronkelijk voorstel. Het strandde op een neen van een van de belangrijkste inrichtende machten.

Mevrouw Nelly Maes : We hebben vooruitgang geboekt, maar toch bestaat nog te veel manifeste onwil om het nieuwe beleid in de praktijk te brengen. Ik wil u nogmaals vragen met de hoogste instanties van alle netten te praten en hen te overtuigen van hun morele verplichtingen wanneer ze hun handtekening plaatsen.

Minister Luc Van den Bossche : De onwil manifesteert zich niet bij de hoogste instanties. Op dat niveau betekent een handtekening nog altijd een engagement. We kunnen daar ook terecht om verbintenissen af te dwingen. De problemen doen zich voor op een niveau dat men niet altijd onder controle heeft. We moeten tijd en geduld oefenen. We roeien tegen een bestaande, zelfs groeiende stroom in.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ben zeer verheugd te horen dat de kwaliteit van het OVB-systeem toeneemt in alle scholen. Indien men minimum 20 punten wil honoreren, moet het globale budget voor OVB worden opgetrokken. Dat lijkt me van essentieel belang. Meer en meer scholen doen een beroep op het systeem.

Mag ik dan ook nog uw aandacht vragen voor een reeks Brusselse scholen die in de moeilijkste omstandigheden moeten werken. De scholen die het vroegere criterium van 16 punten overschrijden, hebben rekening gehouden met opmerkingen en hun plannen aangepast. Ze bereiken echter nog altijd niet de vereiste 20 punten.

Ik was verbaasd, mijnheer de minister, te horen dat u zo schools dacht. Hier kan ook een schaal worden gehanteerd. Een schaal is een andere manier van quotering.

Minister Luc Van den Bossche : Of u dit schools noemt of niet, dit is toch een zwakke performance.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik dacht niet dat dit moest gelezen worden als 16 op 40. Ik dacht dat het 16 was op een schaal van maximum 40 punten, terwijl men tot nu toe 16 als minimumdrempel had aanvaard. Ik ervaar het in de praktijk als zeer

moeilijk dat het criterium is opgeschoven naar 20. Ik neem aan dat vooral de budgettaire problemen hierin een rol hebben gespeeld. Dit is een zeer drastische hakbijl voor scholen in zeer moeilijke omstandigheden, met ruim 50 percent migrantenkinderen.

Ik wil dat ook uitbreiden naar alle scholen in dezelfde situatie. De hakbijl is van die aard dat elke omkadering van OVB wegvalt. Dit is toch wel zeer drastisch. Het betekent, in een concreet geval dat ik ken, dat er drie leerkrachten voor de extra omkadering wegvallen, wat voor deze school zeer ernstig is. In Brussel hebben alle scholen het netoverschrijdende non-discriminatieakkoord onderschreven. Er is niet één uur overschot om non-discriminatie te honoreren. Geen enkele school kan een beroep doen op de pot van de non-discriminatie. Ik zou u willen vragen, mijnheer de minister, om die situatie nog eens opnieuw onder de loep te nemen.

Minister Luc Van den Bossche : Mevrouw Grouwels, ik heb hier het overzicht. Het OVSG had vorig jaar 640 lestijden en heeft er nu 3 minder. Dit is een cijfer over heel Brussel. Het gemeenschaps-onderwijs heeft er 638, dat zijn er 83 meer dan vorig jaar. Het vrij onderwijs heeft er 637, dat zijn er 63 meer dan vorig jaar. Dat betekent uiteindelijk een aangroei.

Voor de ARGO verliest een school in Sint-Gillis zijn 14 lestijden volledig. Voor het OVSG verliest een school in Anderlecht zijn 48 lestijden volledig. De school in Haren verliest 6 lestijden, maar behoudt de kleuterlestijden. De lagere school in Vorst verliest alle 27 lestijden voor lager onderwijs, maar behoudt de kleuterlestijden. In het vrij onderwijs verliest één school in Laken alle 19 lestijden in het kleuteronderwijs en evenveel lestijden in het lager onderwijs. In Sint-Gillis verliest een school alle 29 lestijden kleuteronderwijs en 40 lestijden lager onderwijs. In Koekelberg verliest één school alle 18 lestijden in het lager onderwijs maar behoudt zijn lestijden in het kleuteronderwijs. In Jette verliest een lagere school alle 6 lestijden, en een andere school alle 5 lestijden in het kleuteronderwijs en alle 11 lestijden in het lager onderwijs.

Het resultaat voor Brussel is positief. Sommige scholen hebben duidelijk niet genoeg gepresteerd. Ze moeten zichzelf niet beter verklaren dan ze zijn. Het heeft geen zin dat we blijven stimuleren en dat men zich blijft nestelen in een situatie waarbij een te lage kwaliteit als de norm geldt.

Van den Bossche

Ik ben het met u eens dat er volgend jaar meer geld moet zijn. Ik heb 100 miljoen frank extra gevraagd, maar ik ben er voorstander van om volgend jaar de norm 20 te hanteren. Dit is een minimumgrens. Men kan toch vragen dat men minimaal de kwaliteit haalt van de helft van wat er als criterium gebruikt wordt. Vroeger is bij de beoordeling de minimale drempel pas op 16 gesteld nadat men eerst alle scholen boven de 20 had gehonoreerd en op een overschot aan middelen kon bogen.

We konden toen twee kanten op : ofwel konden we het geld niet uitdelen en stopten we het weer in de schatkist, ofwel besloten we het toch uit te delen, maar dan aan scholen die problemen hadden bij de beoordeling, en die we hiervoor ook hebben gewaarschuwd.

Ik zou hetzelfde schema kunnen uittekenen voor Gent en Antwerpen, waar sommige scholen volkomen uit de boot zijn gevallen omdat hun performance niet was wat ze moest zijn.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vond het antwoord van de minister erg interessant en verhelderend. Toch blijf ik gedeeltelijk onbevredigd wat mijn vragen betreft. Ik heb er het volste vertrouwen in dat de vastgelegde procedure correct is gevolgd. De vraag is of de gehanteerde criteria goed zijn. Ik kan ze op dit moment ook niet beoordelen. Ik vind het wenselijk om een meer dan louter statistische evaluatie te maken van de verdeling van middelen over de scholen.

Minister Luc van den Bossche : Ik wil dat wel, maar ik wil geen evaluatie van de verliezers.

De heer Ludo Sannen : Neen, ik wil de evaluatie van het hele project, van de methodieken en criteria die men hanteert en dus van de doeltreffendheid.

We kunnen allemaal een mooie doelstelling onderschrijven, maar ik vind het belangrijk te weten of er ook resultaat is. Een school kan haar aanwendingsplan zeer correct en professioneel uitvoeren, maar andere effecten bereiken dan gewenst. We moeten erover nadenken wat de oorzaken hiervan zijn.

Minister Luc Van den Bossche : U kunt gelijk hebben, maar we moeten er ook op letten dat de over-

heid haar bevoegdheden niet overschrijdt. De school moet een eigen aanwendingsplan ontwerpen, waarna de inspectie controleert of alles werd nageleefd. Daarna worden de resultaten beoordeeld door de beoordelingscommissie, die verslag uitbrengt aan de koepel. Daarna kan de koepel - volgens de logica van de vrijheid van onderwijs - een gesprek voeren met de begeleiders om aan de problemen te werken. Dit is immers de taak van de begeleiders.

De heer Ludo Sannen : Ik ben het hiermee volkomen eens, maar het aanwendingsplan moet voor een gedeelte stoelen op de criteria. Met andere woorden, er worden criteria toegepast om het aanwendingsplan te beoordelen. Deze criteria hebben te maken met de inhoud, de doelstellingen en het effect van het project.

Minister Luc Van den Bossche : Dit is een intern schoolgebeuren.

De heer Ludo Sannen : Ja, maar het is belangrijk om te weten of de vastgelegde criteria na toepassing van een aanwendingsplan ook de gewenste resultaten opleveren.

Ik kan enkel akkoord gaan met de mededeling dat er meer middelen vrijgemaakt zullen worden, maar ik herhaal dat de regering een gemotiveerd verslag zal moeten uitbrengen. Ik hoop dat dit voldoende onderbouwd zal zijn. In het voorbeeld van de Limburgse mijnstreek zijn hiervoor elementen te vinden.

Minister Luc Van den Bossche : In Limburg gingen middelen van verschillende origine perfect samen, en was er al een voorgeschiedenis. Daardoor staat Limburg stukken verder dan de rest van Vlaanderen.

De heer Ludo Sannen : Ik heb het over de inhoud : over vastgestelde tekorten en positieve punten, die men misschien in criteria kan vertalen. De evaluatie is evenwel essentieel.

Mijnheer de minister, ik ben het voor honderd procent met u eens dat het voorwaardelijk moet blijven, maar ik ben het helemaal niet met u eens dat de voorwaarden al na een jaar moet worden besproken. Ik vind die periode te kort om een project te kunnen beoordelen. Er moet continuïteit zijn.

Minister Luc Van den Bossche : Daarin hebt u gelijk.

De heer Ludo Sannen : Ik heb nog een opmerking over Brussel, waar natuurlijk een speciale situatie bestaat. Er moet niet enkel een onderwijsvoor-rangsbeleid worden gevoerd, maar ook een Neder-lands taalbeleid. De migranten vormen een belang-rijke groep, wanneer onze doelstelling erin bestaat het Nederlands in Brussel te bewaren en te verster-ken. Deze twee punten moeten aan elkaar gekop-peld worden, en we moeten Brussel als een afzon-derlijk gegeven beschouwen.

De voorzitter : Dat werd gisteren ook gezegd.

Het woord is aan de heer Vandenbossche.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voor-zitter, ik ben ontgoocheld over het antwoord van de minister. De scholen die uit de boot vallen, zul-len nooit kunnen beantwoorden aan de beoorde-lingsprincipes die voor Vlaanderen gelden. Het gaat over scholen in kansarme buurten. Jef Valke-niers zei ooit uit de grond van zijn hart : als het kon, dan zou men hier toch wel weg zijn, zeker. Misschien had hij gelijk. Het zijn scholen met 90 percent instroom van migranten. De leerlingen zijn drietalig : het Nederlands is de schooltaal, het Frans de omgevingstaal en een vreemde taal de buurttaal.

Minister Luc Van den Bossche : U vergist zich. De best gekwoteerde school in OVB is ook een Brus-selse concentratieschool die in deze omstandighe-den moet werken. En als het onmogelijk is om aan de principes te beantwoorden, dan moet de school gesloten worden, want dan is het misdadig om er kinderen heen te sturen.

De heer Walter Vandenbossche : U zou echt het terrein eens moeten komen verkennen, om te zien welke inspanningen die Vlaamse schoolhoofden en onderwijzers er leveren. Kom eens uit uw ivoren toren.

Minister Luc Van den Bossche : Ik verheerlijk ze niet allemaal, maar daarom zit ik niet in een ivoren toren. Dat u alle scholen die tot uw achterban behoren zo maar verheerlijkt, dat noem ik pas in een ivoren toren zitten. Ik heb er geen probleem mee dat sommige scholen sneuvelen, ook in Gent. Dit gebeurt immers terecht; dat kan ik u verzeke-ren.

De heer Walter Vandenbossche : Dan moet u Brus-sel helemaal opgeven.

Minister Luc Van den Bossche : Ik geef Brussel niet op. Men haalt er immers de beste scores. Men mag Brussel niet als een excuus gebruiken als men faalt. We zullen zien hoe de beoordelingen luiden, eens de middelen worden overgemaakt en we die gezamenlijk zullen beheren.

De heer Walter Vandenbossche : Als u in Brussel niet slaagt, dan zult u nergens slagen.

Minister Luc Van den Bossche : Het zou te gemak-kelijk zijn als we zouden toestaan dat het feit dat men van Brussel is kan volstaan om de scores niet te hoeven halen. Er zijn andere scholen met 90 of 100 percent migranten als instromers, die wel goeie scores halen. Het zou misschien niet slecht zijn om daar eens een kijkje te nemen.

De voorzitter : Ik heb begrepen dat over dit thema het laatste woord nog niet is gezegd.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.50 uur.*
